

IDEA (LOPS21)

FI 4 Totuus

9. Miksi on metafysiikkaa?

Virittäytymisen aiheeseen

- Mitä metafysisiä kysymyksiä muistatte ensimmäiseltä filosofian kurssilta? Kirjoittakaa kysymykset taululle.
- Mitä yhteistä kysymyksillä on? Mikä tekee niistä metafysisiä?
- Pohdi ja keskustele, miten suhtaudut metafysiin kysymyksiin ja pohdintoihin.

Perusasioiden äärellä

- **Metafysiikka** on todellisuuden perimmäisen luonteen selvittämistä.
- **Ontologia** on oppi olevasta: mikä on todellista, mitä on olemassa?
- Metafyysisiä aiheita:
 - todellisuuden perusaines, substanssi (aine, henki)
 - mielen ja ruumiin suhde
 - tahdonvapauden mahdollisuus
 - välttämättömyys, mahdollisuus
 - muutos, pysyvyys, aika

Mytologiasta metafysiikkaan

- Myös uskonnot ja myytit selittävät todellisuuden perustavaa luonnetta.
- Metafyysinen teoria on avoimempi kritiikille.
- Metafysiikka pyrkii yhtenäiseen ja johdonmukaiseen teoriaan.

Tieteen tuolle puolen

- Ajattelun taustalla on aina metafysisiä taustaoletuksia.
- Luonnontieteetkin esittävät teorioita todellisuuden perustavista mekanismeista.
- Metafysiikka pyrkii yleisempään teoriaan todellisuudesta kuin yksittäiset luonnontieteet.
- Metafysiikka koskee myös kysymyksiä, jotka jäävät luonnontieteiden ulkopuolelle. Esim:
 - Voimmeko tehdä vapaita valintoja?
 - Onko todellisuus ainetta, henkeä vai molempia – tai jotain muuta?
- Metafysiikka voi auttaa ymmärtämään todellisuutta.

Onko metafysiikalla rajoja?

”Ainoa tapa välttää metafysiikka on vaieta.”

- Edwin Arthur Burtt

- Millä oikeudella metafysikko puhuu vaikkapa fysiikan tai muiden tieteenalojen aiheista?
- Kysymys metafysiikan rajoista on itsessään metafyyminen.

Tehtävä

Idea 4, luku 9, tehtävä 1 (s. 95):

Mitkä näistä ovat metafysisiä kysymyksiä? Miksi?

- a) Onko kaikki tapahtumat määrätty ennalta?
- b) Milloin alkuräjähdyks tapahtui?
- c) Mitä tapahtui ennen alkuräjähdyttä?
- d) Mistä aurinko koostuu?
- e) Mitkä ovat aineen eri olomuodot?
- f) Mikä on ihminen?
- g) Onko tappaminen väärin?
- h) Onko etiikkaa koskevia tosiasioita olemassa?